

**Съюз на учените - Стара Загора
Stara Zagora Union of Scientists**

**Международна научна конференция
Стара Загора - 2007
7 - 8 юни 2007 г.**

**International science conference
Stara Zagora - 2007
June 7 - 8, 2007**

**Том V
Обществени науки, История,
Български език и литература,
Богословски науки**

**Volume V
Social Studies.
History, Bulgarian Language.
Theological Studies**

**Редактори: проф. д-р Пол Моние - Франция, проф. д-р Гроздан Танев,
доц. д-р Красимира Бенкова, Мариана Пенчевя,
м.с. Димитър Марков, Иван Жилков,
доц. д-р Цонка Каснакова, доц. д-р Христо Буюклиев,
н.с. д-р Светла Димитрова, Данчо Данчев,
ст. н. с. Косьо Зарев, д-р Тодор Шунанов, Явор Акълдашев,
доц. д-р Делян Николчев, ст. ас. Ектерина Дамянова**

ISBN: 978-954-9329-39-1

Издателство "Съюз на учените - Стара Загора"

УЧЕНИЕТО НА СВЕТИ НИКОЛА КАВАСИЛА ЗА ТАЙНСТВОТА МИРОПОМАЗАНИЕ И ЕВХАРИСТИЯ Стоян Чиликов	231
НОВИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПОМЕСТНОТО ПРАВОСЛАВИЕ В ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА Даниела Василева	235
ПАДАНЕТО НА НИНЕВИЯ И ВАВИЛОН – МИНАЛО ИЛИ НАСТОЯЩЕ Екатерина Дамянова	239
НОВООТКРИТ ТЕКСТ ОТ БЕСЕДАТА НА СВ. ЙОАН ЗЛАТОУСТ СРЕЩУ ЮДЕИТЕ Екатерина Дамянова	244
„ГРОБЪТ НА ИИСУС ХРИСТОС“ – ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ЗА ПОСТМОДЕРНИЯ ЧОВЕК Екатерина Дамянова	247

ТОМ 6 ПЕДАГОГИКА

GENOMICS & GLOBAL ECONOMY prof. Atanas Atanassov	26
РОЛЯТА НА УЧЕНИТЕ В ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА Проф. д-н Цанко Яблански	39

ПЕДАГОГИКА

РОЛЯТА НА ОБЩЕСТВОТО ОТ ВРЪСТНИЦИ ЗА ПОЛОВОРОЛЕВАТА СОЦИАЛИЗАЦИЯ В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ Красимира Т. Стоянова	46
СЪВРЕМЕННИ СХВАЩАНИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ Силвия Димитрова, Соня Тончева	61
ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ ПРИ ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ ПО ПРЕДДИПЛОМНА ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА Радка Бъчварова, Мая Илиева	61
ПОСТРОЯВАНЕ И ПРОВЕРКА НА ХИПОТЕЗИ В СИСТЕМАТА ЗА ПРЕДМАТЕМАТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА НА ДЕЦАТА ЗА УЧИЛИЩЕ Даниела Гирджева	6
ПРИНОСЪТ НА ТЕХНОЛОГИЧНОТО ОБУЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ НАЦИОНАЛНИ ТРАДИЦИИ Нели Димитрова	6
ЦАНИ КАЛЯНДЖИЕВ – УЧЕН, ОБЩЕСТВЕНИК, ПЕДАГОГ Маргарита Терзиева	7
КОЛЕНХИМНА МЕХАНИЧНА ТЪКАН НА РАСТЕНИЯТА. ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАЙ-ВАЖНОТО ОТ УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ В ТАБЛИЧЕН ВИД Марче Славчева Джелунова – Панайотова	7
СКЛЕРЕНХИМНА МЕХАНИЧНА ТЪКАН НА РАСТЕНИЯТА. ПРЕДСТАВЯНЕ НА НАЙ-ВАЖНОТО ОТ УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ В ТАБЛИЧЕН ВИД Марче Славчева Джелунова – Панайотова	8
ВИДОВЕ СКЛЕРЕНХИМНА МЕХАНИЧНА ТЪКАН НА РАСТЕНИЯТА. СХЕМА НА ВИДОВЕТЕ СКЛЕРЕНХИМ. Марче Славчева Джелунова – Панайотова	8
ПРОБЛЕМИТЕ НА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА КАТО ОБЕКТ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА ВЪВ ВРЪЗКА С ЧЛЕНСТВОТО НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ Пламен Киров Иванов	1
ТРЕВОЖНИ ЯВЛЕНИЯ В РАЗВОЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК В УСЛОВИЯТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ Малина Митрева, Илияна Ангелова, Йовка Кабакова	1
ИНОВАЦИОННИ МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ ПО МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ“ Илияна Ангелова, ст.пр. Малина Митрева	11
ВАРИАНТ НА ДИДАКТИЧЕСКА ИГРА В КУРСА ПО БИОХИМИЯ ВЪВ ВУЗ Емилия Цанкова, Емилия Стоименова, Тренка Аргирова, Стоянка Рашкова	11

ПАДАНЕТО НА НИНЕВИЯ И ВАВИЛОН – МИНАЛО ИЛИ НАСТОЯЩЕ

СТ. АСИСТ. ЕКАТЕРИНА ДАМЯНОВА

Войната в Ирак е името, използвано като описание за конфликт: състоял се на територията на Ирак през месеците март и април н 2003 г. Официално тя приключва на първи май 2003 г., но скоро сле това се появява движение за съпротива от страна на бунтовническ формирования и на практика военните действия не спират. Инвазият и окупацията на Ирак са предавани по телевизията на живо.

Земите върху които се развиват военните действия са историче ка част от древна Месопотамия – цивилизация процъфтявала по бри говете на Тигър и Ефрат, създавала първата писменост, първия кален дар, първата библиотека, първия град и, по ирония на съдбата, първ та демокрация.¹ Вавилонският цар Хамурапи (1792-1750 г. пр. Хр.) : първи път в човешката история написва закони които регулират соц алния живот на гражданите.² Кодексът на Хамурапи отбелязва не сам раждането на правовия ред, но и основите на социалната справедл вост. Не би могло да се намери по-малко подходящ терен за да се ра гърне война с неясни цели при които се демонстрира явно пренебри жение към ред и справедливост.

С началото на войната древните столици на Асирийската и Вави лонска империя, Ниневия и Вавилон, които са разположени в рамките на днешната иракска територия са поставени пред изпитание. След ствие на бомбандировките от страна на съюзническите сили и дей ствията на мародерски формирования през първите месеци на воен ните действия безвъзвратно са унищожени десетки хиляди археолог чески паметници. Стоици от най-ценните експонати на музея в Ба дат са пренесени зад граница и разпродадени на частни колекцион ри. Докато света наблюдава безучастен една седемдесет вековна ц вилизация е сведена до анархия.

При безредиците е запалена багдадската Ислямска библиотека, която се съхраняват безценни ръкописи, сред които и един от на старите преписи на Корана. Разграбен е и музеят в Мосул.

Преди началото на военните действия службата за реконструкци и хуманитарна помощ (ORHA) предава на Пентагона списък с шестна сет изключително важни обекта заслужаващи особено внимание и о рана, където на второ място фигурира Националният музей на Ира Като резултат от американските „грижи“, музеят-пазител на античи културни свидетелства, не само е разграбен, но е и осквернен.

Откритият през 1966 г. музей в Багдад съхранява една от главни световни колекции за изкуство на Древния свят. В 28 зали в отдели пс ветени на Вавилон, Асирия, Шумер, Партия и ислямско изкуство са пре

1 Adams, R. McC., *Land behind Baghdad, Chicago, 1965.*

2 Вж. Шваров, протопрезв. Н., *Отношението между законодателствата: на пророк Моисей и Хамурапи откъм произход и съдържание. София, 1957*

ставени хиляди паметници някои от които възхождат към 7 хилядолетие пр. Хр. От края на 4 хилядолетие пр. Хр. се отнасят най-древните в света писмени паметници—глинени таблички с пиктограми. Паметници от шумеро-акадската култура, съхранявани в Багдат могат да бъдат видяни във всички учебници и албуми, посветени на изкуството от Междуречието. През 90-те години след „Пустинна буря“ музеят е затворен и както повечето иракски институции дейността му е засекретена по заповед на Саддам Хюсеин. За кратко музеят приема посетители през 2000 г.

Националният музей на Ирак пази историята на цивилизациите, разцъфтели по плодородните земи на Месопотамия преди повече от 7000 г.

След навлизането на американските войски в Багдат и свалянето на режима на Саддам културното наследство е подложено на унищожение.

До няколко седмици след въздушните нападения в града се възцарява сравнително спокойствие, но нанесените щети са твърде големи и градът не успява да се възстанови. От музея липсват около 170 000 експоната. Находки за милиарди долари са отнесени от тълпите, които се втурват да крадат и рушат след падането на режима на Садам Хюсеин. Хората са бедни и озлобени срещу режима поради което грабят безразборно, обясняват иракските историци, които обаче не могат да оправдаят вандализма на тълпата при който статуи се изпочупват с палки, керамиката се изхвърля през прозорците. Само за две денонощия музеят е напълно разрушен и опустошен. Остават само сградата и празни витрини. Щетите все още се оценяват, някои от находките, съхранявани в музея, са безценни. Както твърди заместник-директорът на музея Мохсен Хасан, повечето от експонатите са откънати от бедняци от източните квартали на иракската столица, които по този начин изразявали гнева си към управлението на Саддам Хюсеин. Сред мародерите обаче е имало и добре облечени мъже, които са знаели какво търсят. Британският вестник "Индепендънт" съобщава, че три от най-важните изложени предмети в музея-ваза на 5000 години, акадска основа на статуя от 2000 г. пр. Хр. и асирийска статуя от 800 г. пр. Хр., са били откраднати по поръчка. Гипсови копия, неотличими от оригиналните предмети за неспециалисти остават непокътнати. Подобен кран е доставен, за да се свалят тежки бронзови бюстове от втория етаж. Подобни последователи на Индиана Джоунс е има и по време на първата война в Залива през 1991 г. Набезите им обаче не нанасят големи поражения, тъй като иракските сили за сигурност все още действат. Тогава много малко "трофеи" стигат до черния пазар на културни ценности. Сега обаче трафикантите на крадени иракски съкровища могат да спечелят милиарди долари. Археологически находки от Националния музей в Багдат са обявени за продан на международния черен пазар.

Мародерите изнасят безценни антики: уникални статуи, ръкописи и предмети отпреди 4-5 хилядолетия. Сред откраднатите експонати са и уникални като 80 керамични плочки с първото клинописно писмо - образци от най-ранната история на човечеството, текстове със законите на Хамураби, както и алабастрови асирийски вази от Урук на 5500 години. Глава на богиня от Урук, както и бронзов бюст на цар Саргон—един от символите на страната са похитени. Сред ценните артефакти, задигнати от вандалите, са още солидна арфа от чисто злато от времето на шумерите, колекция златни огърлици,

гривни и обеци на шумерските династии отпреди близо 4000 г. Златото от гробницата в Ур, в това число и златния шлем на цар Мескаламдуг.

За жалост много от предметите може и да не са откраднати, а парчета от тях да бъдат открити в руините покриващи подовете на музея и околностите му.

Вандалщината е разкрита след края на бомбандировките. Десетки правителствени сгради догарят, когато уредниците на музея успяват да достигнат до западните журналисти на източния бряг на Тигър и да им разкажат за трагедията, която вероятно ще се окаже най-тежката културна катастрофа в съвременната история на Близкия Изток.

Необходими са месеци, за да се направи точна оценка на щетите. Единственият сравнително пълен каталог на сбирката е издаден в Багдад през средата на седемдесетте години.³

Не е ясно каква е съдбата на безценните златни, сребърни и медни антики, съхранявани някога в музея - дали са изнесени сега, или още преди войната са скрити някъде от режима, или пък са прехвърлени в частни колекции из резиденциите на Саддам и негови приближени. Факт е обаче, че галериите на музея, всичките му хранилища с тежки метални врати и подземията са празни. „Нищо не остана“, оплакват се историци и уредници в музея, смятан за един от най-богатите в Близкия Изток.

Въпреки взетите от американците мерки за затваряне на границите на страната много експонати са изнесени извън тях. Тъй като сред частните колекционери има глад за истински археологически шедьоври, разграбените предмети може да получат добри цени. Преди няколко години японски музей плати 8 милиона долара само за един асирийски релеф. Според американският министър на отбраната Доналд Ръмсфелд, музейните работници може би са изнесли на безопасни места редица експонати преди започването на войната. Това също има своите основания. Мексиканския изкуствовед Луи Невер съобщава, че шест седмици преди началото на войната чиновници от иракското министерство на културното наследство прибират хиляди от най-ценните експонати „на съхранение“. Не е изключен разграбването да е било инсценирано, за да се замаскират липсите на най-големите ценности. Те може да са били закарани в друга държава, още преди да падне първата бомба. Екипи от музейни работници от Великобритания и други западни държави посещават Ирак, за да направят приблизителен опис на откраднатото и да пуснат предупреждения да не се купуват задигнатите шедьоври. Това може да помогне да се спре търговията с безценните експонати поне от аукционните къщи и други законни институции. Няма никаква гаранция обаче, че съкровищата от древна Месопотамия няма да потънат в трезорите на частни колекционери.

Интерпол обявява за издирване в цял свят антиките на Ирак. Границите и митническите власти в 181 държави - членки на Интерпол прове

3 Много от експонатите описани в този каталог, които са свързани с Библейската археология и история са включени в изграждащата се в Богословския факултет на Софийския университет "Св. Климент Охридски" информационна база по Библиейстика. Осъществяването на тази инициатива става възможно благодарение на проект към НИС на Софийския университет.

рват всеки преминаващ за уникатите. Колекционерите, са предупредени да не купуват предмети на изкуството, за които се съмняват, че са откраднати. При подозрения за произхода на ценностите, те трябва незабавно да се свържат с Интерпол. Ежегодно търговията с ценни антики се оценява на 4 милиарда долара. След разграбването на музея обемът на продажбите несъмнено се увеличава. През 2003 г. културни експерти се събраха спешно в Париж, за да направят оценка на щетите от вандалството. Според тях, зад обирите стоят организирани престъпни банди. Учените призовават коалиционните войски в Ирак да пазят културните обекти и поставят изискване за замразяване на международната търговия с антики, произведени на изкуството, книги и архиви с иракски произход.

ЮНЕСКО сформира комисия по повод бедственото положение на културните паметници в региона. Създаден е специален фонд за защита на иракското културно наследство. Италия направи първата голяма вноска във фонда, а Франция, Катар, Германия, Великобритания и Египет обявиха, че са готови да подкрепят идеята. Асоциацията на антиквариатите във Великобритания заяви, че нито един предмет от багдатската колекция няма да бъде продаден на територията на страната. Генералният секретар на организацията Коитиро Мацуура поиска спешно да се създаде специален полицейски контингент, който да охранява историческите паметници, музеите и архивите и да задържа всеки заподозрян в разграбване на културни ценности. Предвижда се спешно изготвяне на каталог на ценностите, съхранявани в иракските музеи и библиотеки и публикуването му в интернет. Възлага се ембарго върху търговията с всякакви предмети от Месопотамия, в това число и на такива с легален произход.

Общественото възмущение е отправено не толкова срещу разгромителите на музея, колкото към американците, които не съумяват и не считат за нужно да възпрепятстват грабежите. Самият замисъл на войната първоначално е хуманитарен. Америка обещава да донесе в Ирак не само свобода, но и други хуманни ценности. Упреците към окупационните американски войски от страна на международните организации, че са подценили охраната на Националния музей и другите културни институции в Багдад, имат основание. Както съобщиха от организацията на ООН за образование, наука и култура ЮНЕСКО, те са предупредили Вашингтон преди войната за опасността от унищожаване и разграбване на иракското културно наследство.

Трима съветници на Буш подават оставки като членове в комисията за култура към Белия дом, заради бездействието на Вашингтон при разграбването на Националния музей в Багдад. Те са възмутени от отказа на американските военни сили да защитят иракското културно наследство. Според тях, американските войски е трябвало да направят повече, за да защитят иракския национален музей. Според Мартин Съливан, един от подалите оставка, който до началото на военните действия е председател на съветническата комисия по култура, американските военни са били предупредени за опасността от разграбване на иракските културни богатства и е трябвало да помислят как да го предотвратят. В мотивите за оставката си съветникът пише: *"Поради бездействието на нашата нация трагедията не може да бъде предотвратена"*. Ричард Лание, друг от съветниците обвини администрацията в пълна липса на отговорност за културното наследство. Той заяви, че Съединените щати знаят цената на петрола, но не познават стойността на античните археологически цен-

ности, добавяйки, че американските войници са проявили пълно пренебрежение към иракското културно наследство. След вдигналия се шум Вашингтон изпраща в Багдад екип от специалисти на ФБР, които да помогнат при издирването на изчезналите артефакти. Директорът на организацията Робърт Мюлер уточни, че служителите му трябва да помогнат за възстановяването на откраднатото и да подготвят описание на ценностите, за да предотвратят евентуалната им продажба. Според изявление на министърът на отбраната на САЩ американците не носят отговорност за разграбването на културните ценности. Подчертава се, че Вашингтон предлага награда за всяка намерена антика или за информация за местонахождението ѝ. Същевременно обаче министърът заявява, че „свободните хора са свободни и в своите грешки“. САЩ ще отпуснат 2 млн. долара за защитата и възстановяването на иракските музеи и исторически забележителности. Средствата ще послужат за издирването на откраднатите експонати от археологическия музей в Багдад, разграбен от мародери малко след влизането на американските войски в града. Така ще се направи опит за възстановяване поне на част от безценните колекции като се обявяват и награди за връщането на експонати, както и за информация, водеща до откриването им. Това вероятно ще изиграе своята роля, особено що се касае до предметите, откраднати от бедни иракчани Един от потърсилите възнаграждение е върнал 46 предмета.

В края на 2004 г. музеят отново е отворен за посетители, а в рамките на постоянната изложба се намират почти 160 000 експоната. Останалите 10 000 все още липсващи едва няколко десетки са от основната колекция, но най-ценните екземпляри са намерени от американските агенти - голяма част от тях са върнати от крадците, в замяна на парично възнаграждение и опрощаване на извършените престъпления Най-ценните експонати са открити скрити от управниците на музея и тайници в централната иракска банка и в самия музей - вероятно те са били преместени там броени дни преди началото на войната.

Към днешна дата продължава спасяването на културното наследство на Ирак. Списъци с издирваните експонати са разпратени до музеи и институции по цял свят. Списъци със снимки са качени и на страниците на интернет.

С това проблемите с историческото наследство на Ирак не приключват - редица изтъкнати професори информират световната общественост, че на територията на древния град Вавилон американските военни въздушни сили са построили няколко хеликоптерни площадки и заради мощните вибрации на които през лятото на 2004 са се срутили покрива на храма на Нинма и една от стените на храма на Набу, двата от 6-ти век пр. Хр. В следвоенен Ирак често има и проблеми електрозахранването, което кара много експерти да считат, че редица ценни артефакти, нуждаещи се от постоянно охлаждане или поддържане на специфични условия, са застрашени от унищожение.

Днес можем само да се надяваме, че столиците на Асирия и Вавилон ще намерят мир, спокойствие и надежда за своето оцеляване.